

SUH

GLASILO SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

*Oskudna hrana život je siromaha,
i tko je otima, pravi je krvnik;
ubija bližnjega tko mu otima hranu,
i proljeva krv tko radniku
uskraćuje plaću.*

*Žrtve, Knjiga Sirahova, Biblija,
izd. Stvarnosti, 1969, str. 693/21, 22.*

ISSN 1331-3703

Zagreb, veljača 2012. • Godina XVIII. • Broj 185

• Cijena: 5,00 kn

U očekivanju konkretnih mjera u restrukturiranju državne uprave u svrhu njezina djelotvornijeg rada za opće dobro

Vlada Republike Hrvatske, konstituirana nakon održanih parlamentarnih izbora 4. prosinca 2011. i nakon oko mjesec dana djelovanja, uočljivo je da se opredijelila za provođenje takvih promjena koje bi uskoro mogle dati osjetne rezultate u štednji i ostvarivanju socijalne pravde u našoj državi, osobito da se iz državnog proračuna u buduću ne troši više od zarađenog i da se država ne mora više zaduživati.

Prvi značajniji korak učinjen je (počevši od »glave« ne od »repa«) ukinućem propisa o dodjeli povlaštenih mirovina umirovljenim saborskim zastupnicima i državnim dužnosnicima te sucima Ustavnog suda i bivšoj državnoj revizorici, i to na prijedlog predsjednika saborskog Kluba HSU-a (Hrvatske stranke umirovljenika) kojoj je to bila jedna od bitnih predizbornih krilatice u okviru koalicijskog programa.

Ovim zakonskim zahvatom nisu, doduše, u našoj državi prestale postojati sve povlaštene mirovine. I dalje su ostale one dobivene u prethodnom razdoblju, zatim one

U ovome broju:

**info.HZMO-a
Vodič HZZO-a
od 5. do 10. str.**

koje su njihovi vlasnici aktivirali na jedan dan pa ih »zamrznuli« (poput promućurnoga g. Vladimira Šeksa koji je tako postupio iz »preventivnih« razloga) i novoostvarenih povlaštenih, također »zamrznutih«, mirovina u zadnji trenutak (poput one g. Damira Kajina, najučestalijeg saborskog govornika koji od
Nastavak na 2. str. →

Na sjednici Predsjedništva Glavnog odbora SUH-a i drugim SUH-ovim radnim tijelima
(iz Fototeke Povjereništva SUH-a za grad Zagreb, više na 15. str.)

Nastavak s 1. str.

umora katkad i zadrijeva na »udobnoj« saborskoj stolici i koji ne želi da ga kasnije smatraju »stupidnim« ako se sada ne okoristi omogućenim pravom). Mnogi dakle, iako umirovljeni, i dalje su ostali radnoaktivni te uporno zauzimaju radna mjesta saborskog zastupnika možda i sposobnijim mlađim ljudima neopterećenima stereotipima prevladane daljnje i bliže prošlosti, a radi dobrobiti svih državljana, osobito kad smo sada svakim danom sve bliži ostvarenju punopravnog članstva naše države u Europskoj uniji.

Dok aktualni premijer ističe kako su koalicijski pobjednici na izborima (SDP, HNS, IDS, SHU) dobili narodno povjerenje na ograničeno vrijeme koje ne smiju olako izigrati, ministar financija poziva stanovnike na štednju i objašnjava kako će on, kako ministar,

na razini države odgovarajućim gospodarskim sredstvima, kao što je konkurentnost, i učinkovitim pravnim propisima, te u suradnji s financijskim i privrednim subjektima i sindikatima, kao socijalnim partnerima i zastupnicima radništva, u tekućoj proračunskoj godini uštedjeti 6,3 milijarde kuna. Nužnih promjena će dakle biti, i to radikalnih, kazao je on između ostalog, ali se promjene neće osjetiti toliko teškima jer će se provoditi na duže vrijeme i u ostvarivanju društvene konsolidacije nastojat će se koristiti isključivo humane metode.

Hrvati su oduvijek poznati kao vrsni radnici i štedljivi ljudi. Treba se sjetiti rada naših iseljenika (ili dijaspore) u Sjevernoj i Južnoj Americi te u Australiji i gradišćanskih Hrvata u Austriji, a posebno tzv. gastarbajtera, ali i povijesne činjenice o postojanju i djelovanju nekadašnjeg društva pod nazivom »Hrvatski radiša« koje je poticalo naše ljude na rad i štednju poznatom narodnom gnomom: U radiše svega biše, u štedišu još i više. Ali ova je dvodijelna krilatica ostvariva pod uvjetom da se najprije ispuni njezin prvi dio: redovita isplata pravedne plaće za uloženi rad, jer bez zarade nema se što štedjeti. Vlada u svojim gospodarskim smjernicama doduše navodi kako će inzistirati na redovitim isplatama zarađenih plaća i istodobnim uplatama doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje svojih radnika u skladu sa zakonskim odredbama, ali takve odredbe postoje i sada pa ih, osobito privatni poslodavci, ne provode nego vrlo često dovedu svoje poduzeće do stečaja i gubitka radnih mjesta.

Ovakvim se postupanjem povećava broj sve mlađih i sve siromašnijih umirovljenika u odnosu na broj zaposlenika, kao posljedice surovog kapitalističkog eksploatacijskog odnosa prema radu i radnicima, čime se načelo o Hrvatskoj kao socijalnoj državi baca u zapečak. A dovoditi poduzeće do stečaja najčešće zbog njegove prezaduženosti i nelikvidnosti te radnike do gubitka radnih mjesta i po nekoliko mjeseci neisplaćenih plaća nije baš humana metoda događala se ona po dugom ili kratkom postupku. Kad nema rada, nema ni zarada, a poznato je iz prakse koliko je teže otvoriti novo radno mjesto nego sačuvati postojeće pa i onda kada takvo mjesto zahtijeva odgovarajuća ulaganja u izobrazbu i osposobljavanje radnika za izradu novih finalnih proizvoda koji trebaju biti konkurentni na sve izbjirljivijim suvremenim europskim i svjetskim tržištima.

S obzirom na nejasnoće iskazane tvrdnjom o mogućnostima bezbolne provedbe mnogih financijskih i privrednih promjena odnosno »rezova«, ministar financija je to na TV-u i tisku pokušao objasniti na primjeru povećanja PDV-a na 25% koje će, kao dugotrajna mjera, odmah

Nastavak na 3. str. →

Aforistički kutak

Bogate se bogate, a puku sve teže; mirovinu mizernu remenom priteže.

Država nam skupa, nezaposlenih mnogo, stečajevi se redaju po zakonu, strogo.

Propisaje poreze na mirovine i plaće, a milijunske zarade oslobodili od daće.

Privrednih ulaganja niotkuda nema; kriznome se stanju dublja kriza sprema.

Sve su oči uprte u aktualnu vlast: hoće li nas zaštititi i biti nam na čast!?

U ovome broju čitajte:

* Svjetska banka i MMF zasad ne traže i »rezanje mirovina«	str. 3
* Glasovali smo za dobrobit starih i mladih	str. 4
* Nategnuće mišića i tetiva te uganuće zglobova	str. 11
* Zima, zima — e pa što je...	str. 12
* Priopćenje SUH-a zbog pada Hrvatske na dno ljestvice mirovina u EU	str. 13
* Iz naših podružnica	str. 14
* Iz Tajništva SUH-a	str. 15

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske za izdavača:
v. d. predsjednika: Matija Voščun
tajnica: Zlata Toplak
glavni urednik: Nikola Kustić
pomoć. glavnog urednika: Biserka Budigam
tehnički poslovi, distribucija: Ante Efendić
Adresa Uredništva: Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, tel. i faks: 01/46 55 146, e-mail: suh@zg.t-com.hr
Priprema i tisak: Durieux d.o.o., Zagreb, Šulekova 23, tel. 2300-337, e-mail: graficka@durieux.hr
Temeļjem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. SUH je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a svojim zaključkom od 13. siječnja 2005. utvrdilo je cijenu glasila SUH: za pojedini broj 5,00 kn i za godišnju pretplatu 40,00 kn.

Predsjedništvo Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske na sjednici 26. veljače 2009. imenovalo je Uredništvo glasila SUH u sastavu: Milica Čavkić, dr. Drago Droždjek, Vladimir Buršić, mr. Damir Jukica, Ivan Crnković, Mato Obradović, Ivan Sršen, Biserka Budigam i Nikola Kustić.

PIŠITE za SUH, za svoje glasilo! Svoje priloge pošaljite najkasnije do prvoga dana u mjesecu u kojem glasilo izlazi (u drugoj polovini mjeseca) na adresu: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10000 Zagreb ili e-mailom: suh@zg.t-com.hr. Priloge pišite kompjutorom ili pisaćim strojem i u proredu. Uz prilog navedite svoje ime i prezime, a ako ne želite da ga objavimo, uvažit ćemo vaš zahtjev. Anonimne priloge ne objavujemo. Rukopise i fotografije (slike) ne vraćamo.

biti vraćeno gospodarstvu u obliku umanjene stope zdravstvenog doprinosa, parafiskalnih nameta, spomeničke rente i dr. čime se može kompenzirati cijena rada radi umanjena cijene gotovo svih proizvoda. Nastojat ćemo, rekao je on, smanjiti pojedinačna opterećenja, ali prihode ne. Štedjet će se na svim »rashodima«, tj. izdatcima, osobito na »nerealiziranim programima u ministarstvima i kapitalnim investicijama kojima nije mjesto u krizi«. Direktnim oslobađanjem uplate dijela doprinosa poduzetnici mogu dobiti više jer im to omogućuje veću konkurentnost. O promjenama koje će uslijediti, ministar je otkrio da se o tome dogovara s bankarima i s guvernerom, a s čelnikom Agrokora je, npr., dogovoreno da smanji cijenu ulja, kao značajnoj živežnoj namirnici, te da za uzvrat pristane na povećanje PDV-a. Takve će mu »promjene«, objasnio je ministar, »donijeti dodatnih 50 milijuna kuna zarade i više« (»24 sata«, popodnevno izdanje od 30. siječnja 2012.). Na čija će leđa pasti iznos povećanog PDV-a i teret ostalih promjena koje slijede, nije jasno i doslovce rečeno, štoviše taj je podatak vješto prešućen i preskočen (kao da je suvišan!). Je li takvim nemuštima, tj. nedorečenim objašnjenjem najavljeno da će opet, i u idućem razdoblju, kapital imati prednost ispred čovjeka radnika, tj. da će zarađivati bogati, a plaćati siromašni!?

Na položaj umirovljenika, onih nepovlašćenih koji su mirovinu stekli na temelju minulog rada u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju (ZOMO), ministar se nije izričito niti isvrnuo. A umirovljenici zahtijevaju:

— da se ispravi svojedobno neispravno i proizvoljno određena **aktualna vrijednost mirovine** (AVM) u iznosu 35,16 kn koja nije utvrđena u skladu s odredbom članka 175. ZOMO-a »prema dostignutoj razini mirovina ostvarenih do 31. prosinca 1998. godine«, jer bi tada, da je primijenjena ispravno izračunata svota, prva AVM bila iznosila 62,37 kn (gotovo dvostruko više), a to, kao posljedicu, ima negativan učinak na sve daljnje automatski donesene odluke Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) o visini AVM prema stopi usklađivanja mirovina

— da se poveća udjel prosječne mirovine u odnosu na prosječnu bruto plaću zaposlenih u našoj državi (tj. zamjenska stopa) u omjeru 50% koliki je u većini država Europske unije (Poljska, Austrija, Norveška, Njemačka, a Hrvatska se nalazi na dnu ljestvice s 27%)

— da se mirovine polugodišnje usklađuju s rastom plaća zaposlenika u našoj državi

— da se neoporezivi dio mirovine za naše umirovljenike odredi u skladu s odlukom Ministarstva financija od 22. listopada 1998. godine tako da neoporezivi dio plaće u odnosu na neoporezivi dio mirovine bude u omjeru 1:2, jer to nije pogodnost nego zakonsko pravo po kome se mirovine ne mogu dvostruko oporezivati (jednom u bruto plaći, a drugi put u mirovinskom primanju).

I to bi moglo biti bitno polazište u restrukturiranju (promjeni) odnosa vlasti prema položaju umirovljenika u našem društvu.

Nikola Kustić

Piše: mr. sc. Damir Jukica, predsjednik SUH-ova Odbora za gospodarstvo

Svjetska banka i MMF zasad ne traže i »rezanje« mirovina

Sudeći prema nedavnim zaključcima Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), Vlada premijera **Zorana Milanovića** uživa njihovu potporu uz uvjet da odlučnije priđe smanjivanju proračunske potrošnje i to ponajprije na stavkama broja zaposlenih u, ponajprije, državnom i lokalnom, te, manjim dijelom, u javnom sektoru i njihovih plaća i privilegija, o kojima — potvrdio je to vodeći hrvatski sindikalni čelnik predsjednik SSSH-a **Mladen Novosel** — radnici u privatnom sektoru mogu samo sanjati. Osim otkaza u tom, »proračunskom« sektoru, preporučili su i nastavak privatizacije, reformu sustava socijalne zaštite, ali i promjene Zakona o radu, koje bi omogućile lakše otpuštanje, ali i zapošljavanje radnika, te što je najvažnije, veću pravednost na tržištu rada. Većina zaposlenih u državnoj i lokalnoj upravi, zna se, do svojih je radnih mjesta došla »preko veze« ili »plave kuverte«, a od svojih bezbrojnih kolega po struci na Zavod za zapošljavanje ni po školskim ocjenama ni po znanju — u pravilu — nije ništa bolja. Prema sadašnjem Zakonu o radu, otkaz je praktički nemoguće dati i najgorim radnicima, pa odlikama s burze ne preostaje ništa drugo do »lupiti petama«, prevesti stečenu diplomu i poželjeti si sretan jednosmjerni put u buduću domovinu. Da je na državnim jaslama i za štíćenike vodećih političara mjesta sve manje, najzornije je pokazala nedavna polemika između bivšeg i aktualnog predsjednika Republike tko je više ljudi bespotrebno zaposlio i tko više troši na bankete »dok mnogi drađani gladuju«.

I Svjetska banka i MMF upozorili su, nadalje, hrvatsku Vladu, a time i mnoge ovdašnje »stručnjake« i ostalu javnost da što prije (napokon) odbace zapravo samoubilačku iluziju da je domaće gospodarstvo moguće održavati na životu i novcem bez pokrića. Kad bi to bilo ekonomski opravdano, svaka bi se gospodarska kriza, pa i ova u Hrvatskoj, mogla elegantno, brzo i trajno riješiti pukim tiskanjem novca i njegovom nekritičnom raspodjelom postojećeg armiji nezaposlenih. Štoviše, nitko od njenih pripadnika ne bi trebao ni dolaziti »na posao«, ondje 8 sati gledati kroz prozor i trošiti struju na kompjutorske igrice. Takvo je »rješenje«, naime jednako realno kao i putovanje kočijom iz bajke o Pepeljugi, kočijom koja se najkasnije u ponoć neizbježno pretvara — u bundevu.

Naposljetku, ali za hrvatske umirovljenike najvažnije, ni Svjetska banka ni MMF zasad Vladi RH ne predlažu i »rezanje« mirovina, čak ni braniteljskih i partizanskih. To zapravo i ne čudi jer Amerikanci, koji u obje ove institucije imaju glavnu riječ, svoje osloboditelje iznimno uvažavaju i s tim u skladu ne pada na pamet proglašavati ih »teretom društva« i »valjati ih po blatu«.

Kampanja SUH-a za pristupanje EU

Glasovali smo za dobrobit starih i mladih

Piše: Jasna A. Petrović, predsjednica SUH-ova Odbora za međunarodnu suradnju i članica Direkcije FERPA-e/Europske federacije umirovljenika i starijih osoba

Sindikatski umirovljenici Hrvatske podržavaju je pridruživanje Hrvatske Europskoj uniji od svoga osnutka prije 20 godina. Posve dosljedno, SUH je pozvao svoje članove da odgovore DA na referendumu o ulasku Hrvatske u EU. Podružnice SUH-a dijelile su letke i bedževe pod nazivom »Ja sam europska umirovljenica/Ja sam europski umirovljenik«, te je održano više konferencija za novinare, okruglih stolova, tribina i predavanja.

Među brojnim aktivnostima, započeli smo tiskanjem i distribucijom **letka-poziva** za sudjelovanje na referendumu i podržavanje pristupanja Europskoj uniji, te **bedža** koji su stavljali povjerenici tijekom javnih aktivnosti.

Javne tribine započeli smo 26. listopada 2011. održavanjem **Tribine o europskim mirovinskim sustavima u Europskom domu u Zagrebu**, u organizaciji Udruge umirovljenika HRT-a te predavanja Jasne A. Petrović u ime FERPA-e/Europske federacije umirovljenika i starijih osoba i pokojnog predsjednika SUH-a Stjepana Krajačića.

Objavljen je i **posebni prilog od 4 stranice u glasilu SUH »Kuda idu mirovine u Europskoj uniji«**, koji je distribuiran članovima i podružnicama.

12. prosinca 2011. održan je, nastavno na sjednicu Predsjedništva SUH-a, **training trenera** o planiranim aktivnostima u kampanji za pridruživanje Europskoj uniji, a 21. prosinca 2011. na teren je poštom uz letke i bedževe distribuirana i uputa za održavanje tiskovne konferencije.

Dugo Selo: 5. siječnja 2012. prvi su započeli održavanjem javnih skupova dugoselski aktivisti SUH-a pozivajući sve umirovljenike i starije građane da izađu na referendum i glasuju »ZA« pristupanje Europskoj uniji. SUH je u svoje dugogodišnje prioritete uvrstio i suradnju i integraciju u EU, te su članstvom postali dio Europske federacije umirovljenika i starijih osoba/ FERPA — uvodno je rekao **Josip Sahor**, v.d. županijskog povjerenika SUH-a Zagrebačke županije. Ulaskom u EU nemamo što izgubiti, možemo samo dobiti — zak-

ljučio je. Ono što hrvatski umirovljenici žele je usklađivanje mirovina s rastom plaća, odnosno s rastom cijena, a poruka sindikata je da sustav međugeneracijske solidarnosti i javnih fondova mora biti očuvan — rekao je Sahor pozvajući još jednom sve umirovljenike da zaokruže pozitivan odgovor. Inače, 2012. godina proglašena je za europsku godinu aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti.

Dubrovnik: Sindikat umirovljenika Dubrovačko-neretvanske županije 13. siječnja 2012. pozvao je sve umirovljenike i starije građane da izađu na referendum i glasuju za pristupanje Europskoj uniji. Tko glasa protiv, ili ne izađe na referendum 22. siječnja, opredijelio se za ostanak na periferiji Europe, istaknuto je u priopćenju koje je potpisao županijski povjerenik **Ivan Sršen**.

»Europska unija ima brojne zajedničke vrijednosti i standarde, posebno u odnosu spram ranjivih kategorija građana, među koje spadaju umirovljenici i starije osobe. Članstvo u EU bit će snažan poticaj Hrvatskoj za daljnji politički i ekonomski razvoj, uz visoke standarde vladavine prava i kvalitetnije propise, te više radnih mjesta, više plaće i dostatne održive mirovine! Kvalitetniji zakoni, bolja poslovna klima, viša razina prava, veća strana ulaganja — donose bolji život — zaključio je Sršen, nakon čega se na brojnim internetskim stranicama povelu žustra rasprava.

Sikirevci: Podružnica SUH-a u Sikirevcima je održala konferenciju za novinare 17. siječnja 2012. pozivajući sve umirovljenike i starije osobe da izađu na referendum i glasuju za pridruživanje Europskoj uniji, već i stoga što je naš Sindikat umirovljenika Hrvatske u svoje dugogodišnje prioritete uvrstio suradnju i integraciju u Europsku uniju. **Stjepan Rakitić**, predsjednik podružnice SUH-a u Sikirevcima, detaljno je obrazložio zašto se SUH za to zalaže i koje su očekivane prednosti. Ujedno je pozvao i druge građane Županije brodsko-posavske da odaberu pravu stranu, a ne periferiju Europe.

Krapina: Predstavnici Sindikalne podružnice Krapina na konferenciji za novinare 18. siječnja 2012. pozvali su svoje članove i umirovljenike da se odazovu referendumu o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji te da glasuju prema svom nahođenju. »Umirovljenici su ovih dana dobili niz informacija o svemu što im donosi Europska unija i na njima je da daju glas za svoje bolje sutra, da glasuju prema svom nahođenju« — rekao je u javnom pozivu 18. siječnja **Dragutin Jugec**, predsjednik, županijski povjerenik SUH-a za Krapinsko-zagorsku županiju.

Okrugli stol u Osijeku

Zagreb: 16. siječnja 2012. u Zagrebu je u Europskom domu, u organizaciji Udruge umirovljenika HRT, održana tribina »Zašto na referendum, zašto u EU« uz sudjelovanje **Avis Beneš**, voditeljice Informacijskog centra Europske unije pri Delegaciji EU u Hrvatskoj te **Jasne A. Petrović** u ime FERPAE/Europske federacije umirovljenika i starijih osoba, uz nazočnost 80-tak sudionika i burnu raspravu.

Osijek: 17. siječnja 2012. održan je prvi od dvaju okruglih stolova uz potporu talijanskog Sindikata umirovljenika SPI-CGIL »Zašto europski umirovljenici podržavaju EU« u Osijeku u organizaciji Udruge Sindikata umirovljenika Hrvatske Osijek. Okrugli stol je otvorio predsjednik Udruge **Mato Obradović** i pozdravio goste **Renatu Bagatin** i **Livija Melgarija** iz Sindikata umirovljenika Italije, **Ivicu Završog** — izaslanika gradonačelnika grada Osijeka, **Krešimira Bubala**, **Romana Kristića** — v. d. pročelnika Upravnog odjela za socijalnu skrb i zdravstvo i **Jasenku Rem**, županijsku povjerenicu SUH-a Brodsko-posavske županije te **Jasnu A. Petrović**, članicu Predsjedništva GO SUH-a i članicu direkcije FERPE i predsjednicu Komiteta žena FERPE. Nazočili su i predstavnici medija. Članstvo u EU sigurno donosi veću stabilnost, bolji kreditni rejting, osjećaj sigurnosti funkcioniranja dobro uređene zajednice s utvrđenim propisima i pravilima. Članice Europske

Nastavak na 15. str. →

Okrugli stol u Puli — kampanja za pristupanje u EU

hzm HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, veljača 2012., godina V, br. 2

POZIV ZA PRETHODNO UTVRĐIVANJE STAŽA

HZMO poziva osobe koje su radile u inozemstvu, a u sljedećih pet godina ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja, da u područnim službama Zavoda, prema mjestu prebivališta, podnesu Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu, kako bi se omogućilo što brže ostvarivanje prava na hrvatsku mirovinu.

Također se pozivaju budući umirovljenici da šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za mirovinu (koji se može podnijeti najranije dva mjeseca prije prestanka osiguranja) da obavijeste Zavod o namjeri odlaska u starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu te pokretanjem postupka tzv. pretkompletiranja podataka brže ostvare svoje pravo kada podnesu zahtjev za mirovinu.

Preko Korisničkih stranica na internetskoj stranici HZMO-a www.mirovinsko.hr također se može poslati i zahtjev za informativni izračun mirovine, te popuniti i poslati Obavijest za pretkompletiranje podataka, uz koju je potrebno priložiti radnu knjižicu ili njenu ovjerenu presliku, te dokaze o stažu osiguranja ostvarenom u inozemstvu kao i druge dokaze o stažu koji nije u potpunosti utvrđen ili upisan u radnu knjižicu.

Tiskanice "Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu" i "Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu" dostupni su na internetskoj stranici, u područnim službama i ispostavama Zavoda, dok se dodatne informacije mogu dobiti i na INFO telefonima 01/ 48 91 666 i 0800 63 63 63 (besplatni broj za pozive iz Hrvatske) radnim danom od 8 do 16 sati.

OBJAVLJEN NOVI BROJ STATISTIČKIH INFORMACIJA HZMO-a

Na internetskim stranicama Zavoda www.mirovinsko.hr objavljen je novi broj Statističkih informacija HZMO-a, broj 4/2011. (veljača 2011.).

Tiskovine Zavoda, uključujući i "Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje" dostupne su u digitalnom obliku, na internetskoj stranici, u rubrici "Publikacije", a

moguće je i prijaviti se na uslugu slanja obavijesti o objavi novoga broja elektroničkom poštom. U biltenu "Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje" objavljuju se statistički podaci iz područja mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u Republici Hrvatskoj.

Radi cjelovitijeg pregleda kretanja na području mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, objavljuju se i višegodišnji podaci o korisnicima, osiguranicima i doplatku za djecu.

OBAVIJEST O ISPLAĆENIM MIROVINSKIM PRIMANJIMA

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavijestit će korisnike mirovina o isplaćenim mirovinskim primanjima, koja su dospjevala na isplatu u 2011., te o svotama obračunatoga dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovine i svotama plaćenog poreza na mirovine i prireza preko Obavijesti o mirovinskim primanjima za siječanj 2012., koju korisnici primaju u veljači 2012.

Obavijest korisnicima mirovina dostavlja HZMO ako mirovinu primaju preko Pošte ili poslovne banke u kojoj su otvorili račun za isplatu mirovine.

Korisnici mirovina koji će podnositi poreznu prijavu za 2011. trebaju presliku Obavijesti priložiti poreznoj prijavi koju će do 29. veljače 2012. podnijeti nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave prema svom mjestu prebivališta. Samo korisnicima mirovine koji neće biti obaviješteni o isplaćenim mirovinskim primanjima preko Obavijesti i korisnicima koji zatraže izdavanje potvrde zbog drugih opravdanih razloga, te nasljednicima nakon smrti korisnika, sve službe Zavoda i ispostave područnih službi u veljači 2012. izdavat će potvrde o isplaćenim mirovinskim primanjima u 2011.

Podsjećamo da HZMO neće obavještavati korisnike niti izdavati potvrde o mirovinskim primanjima koja su u 2011. isplaćena za prethodne godine jer se ti podaci ne iskazuju u poreznoj prijavi za 2011. Navedene podatke Zavod dostavlja Poreznoj upravi u skladu s poreznim propisima.

Prijavu poreza na dohodak obvezno podnose

korisnici mirovina u skladu s člankom 39. Zakona o porezu na dohodak (NN 177/04., 73/08., 80/10. i 114/11.), primjerice zaposleni korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, korisnici mirovina koji su uz svoju mirovinu primili i mirovinu naslijeđenu nakon smrti drugog korisnika mirovine i drugi.

POTVRDE O ŽIVOTU KORISNICIMA KOJIMA SE MIROVINA ISPLAĆUJE U INOZEMSTVO

U skladu s odredbama međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje svake godine dostavlja na ovjeru potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo.

U Središnjoj službi HZMO-a automatskim se putem tiskaju potvrde o životu za 2012. godinu za sve korisnike kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo. Tiskanice potvrda o životu dopunjene su tekstem izjave korisnika mirovine je li u radnom odnosu, odnosno obavlja li samostalnu djelatnost ili ne.

Potvrde o životu ne šalju se svim korisnicima u isto vrijeme, već su raspoređene tijekom godine prema sljedećem rasporedu: u veljači se tiskaju i otpremaju potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Bosnu i Hercegovinu; u travnju potvrde o životu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Srbiju; u rujnu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u sve ostale države osim Njemačke, a u listopadu korisnicima kojima se mirovina isplaćuje u Njemačku.

Potvrdu o životu potrebno je ovjeriti kod inozemnog nositelja osiguranja, diplomatsko-konzularnog predstavništva, upravnih tijela ili kod javnog bilježnika, a izjavu treba popuniti i vlastoručno potpisati korisnik mirovine, te ju vratiti nadležnoj službi Zavoda u roku koji je naveden na potvrdi o životu. Korisnicima mirovine koji ne vrate ovjerenu potvrdu o životu do roka navedenog u potvrdi o životu obustavit će se isplata mirovine.

Važno je naglasiti da korisnici inozemnih mirovina koji žive u Republici Hrvatskoj mogu dvojezične potvrde koje dobivaju od inozemnog nositelja osiguranja ovjeriti u područnim službama i ispostavama HZMO-a.

INFO TELEFONI (radnim danom od 8 do 16 sati): **0800 63 63 63** (besplatan broj) | **01/48 91 666**

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U SIJEČNJU 2012.

kn

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ *
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU **		
starosna	630445	2.362,86
invalidska	254437	1.918,83
obiteljska	239217	1.840,16
UKUPNO	1124099	2.151,12
II. HRVATSKA VOJSKA, prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2327	4.549,56
invalidska	8798	3.096,06
obiteljska	650	3.522,22
UKUPNO	11775	3.406,83
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR) ***	358	2.324,87
invalidska	58099	4.914,91
obiteljska	11954	6.977,64
UKUPNO	70411	5.251,94
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU STRA- DALNIKA RATA U BOSNI I HERCEG. KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6395	2.692,78
obiteljska	441	3.402,30
UKUPNO	6836	2.738,56
SVEUKUPNO (I. + II. + III. + IV.)	1213121	2.346,60

*Prosječne mirovine (I. - IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 177/2004.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2.

Od obrada mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 80/2010.).

**U svote mirovina pod točkom I. uključan je dodatak na mirovine prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.).

Od 1. srpnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 71/2010.).

***Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. U prosječne mirovine hrvatskih branitelja uključan je dodatak uz mirovinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 94/2001.).

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U SIJEČNJU 2012.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	85376	241,50	51138	233,04	19280	258,90	14958	248,01
500,01 - 1.000,00	102394	760,91	52603	747,13	20048	752,93	29743	790,65
1.000,01 - 1.500,00	138661	1.271,36	59933	1.266,34	40147	1.294,68	38581	1.254,89
1.500,01 - 2.000,00	253281	1.786,84	107690	1.789,68	77478	1.782,23	68113	1.787,60
2.000,01 - 3.000,00	310063	2.447,45	179855	2.482,43	86851	2.412,02	63357	2.385,55
3.000,01 - 4.000,00	153217	3.423,26	113254	3.432,12	21931	3.393,93	18032	3.403,29
4.000,01 - 5.000,00	51278	4.409,08	40516	4.412,23	5880	4.395,19	4882	4.399,70
5.000,01 - 6.000,00	17484	5.418,68	14426	5.428,78	1871	5.411,50	1187	5.307,33
6.000,01 - 7.000,00	7546	6.423,77	6644	6.423,21	645	6.426,09	257	6.432,44
7.000,01 - 8.000,00	3100	7.355,54	2762	7.364,87	271	7.241,12	67	7.433,68
veće od - 8.000,00	1699	8.953,62	1624	8.949,13	35	9.151,58	40	8.962,69
UKUPNO	1124099	2.151,12	630445	2.362,86	254437	1.918,83	239217	1.840,16

NAPOMENA:

U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 79/2007.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Mile Rukavina
Urednica: Maja Kos

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/4925-531 fax: 01/4595-168

INFO TELEFONI (radnim danom od 8 do 16 sati):

0800 63 63 63 (besplatan broj)

i 01/48 91 666

VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U VELJAČI 2012.

Nakladnik: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Za nakladnika: Ravnatelj Tihomir Strizrep, dr. med.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U NOVOJ GODINI

U godini koja je pred nama susrećemo se s novim velikim izazovima s glavnim ciljem održavanja opsega prava osiguranih osoba i kvalitete zdravstvene zaštite. Nastavlja se kontinuirani proces uređenja i poboljšanja sustava kako „prema unutra“ i to u svezi s organizacijom rada i poslovnih procesa unutar samog Zavoda, tako i „prema van“, prema ugovornim subjektima sa zadaćama osiguravanja dostupnosti zdravstvene zaštite.

U procesu približavanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i HZZO intenzivno sudjeluje u projektima, prilagođavajući normativne akte, te sudjelujući s drugim institucijama na izgradnji sustava razmjene podataka u informatičkom smislu.

Zavod doživljava određene promjene u upravljačkoj strukturi, te je 30. siječnja 2012. godine ministar zdravlja prof. dr.sc. **Rajko Ostojić** sazvao je konstituirajuću sjednicu Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a nakon donošenja odluke Vlade Republike Hrvatske o imenovanju novih članova Upravnog vijeća. U skladu s procedurom utvrđeno Poslovníkom o radu Upravnog vijeća, konstituirano je novo Upravno vijeće HZZO-a, te je izabralo predsjednika i zamjenika predsjednika i to u sljedećem sastavu: mr.sc. **Marijan Cesarik** - predsjednik, dr. sc. **Dragan Korolija Marinić** – zamjenik predsjednika i članovi dr.sc. **Mensura Dražić**, doc. dr. sc. **Jasna Mesarić**, prof. dr. sc. **Darko Duplančić**, prof. dr. sc. **Goran Pačevski**, **Milka Kosanović**, dipl. iur., **Dražen Managić**, dipl.oec. i **Damir Bojčić**, dipl. iur.

Tako Upravno vijeće započinje svoj rad u novom sastavu, koje nosi neke nove ideje i smjernice u poslovanju Zavoda, u vremenu kad je potrebno uz raspoloživa proračunska sredstva održati jednaku kvalitetu zdravstvene zaštite i održati prava osiguranih osoba na istoj razini.

NOVOSTI

Upoznajemo Vas s novostima iz zdravstvenog osiguranja koje bi mogle biti korisne informacije za Vaše obitelji odnosno djecu i studente.

U „Narodnim novinama“ broj 137/11 objavljen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja kojim je utvrđeno proširenje prava roditelja djece oboljele od malignih bolesti.

Naime, Pravilnikom o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: Pravilnik o pravima) utvrđeno je da jedan od roditelja djeteta mlađeg od 18 godina, oboljelog od maligne bolesti, koje se nalazi na bolničkom liječenju u ugovornoj bolničkoj ustanovi (klinički bolnički centar, klinička bolnica, klinika), koja liječi djecu oboljelu od malignih bolesti, ima pravo na boravak uz dijete ako je to moguće u okviru smještajnih kapaciteta ugovorne bolničke zdravstvene ustanove.

Ukoliko to nije moguće, ako **ugovorna bolnička zdravstvena ustanova nema kapaciteta za smještaj roditelja, roditelj može na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja ostvariti pravo na naknadu troškova smještaja**, što je utvrđeno gore citiranom dopunom Pravilnika o pravima.

Iznos troškova smještaja može **maksimalno po danu** biti do visine dnevnice utvrđene Odlukom o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknade za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (**170,00 kuna**) i to **ako je mjesto prebivališta roditelja udaljeno od mjesta sjedišta bolničke zdravstvene ustanove za više od 30 kilometara**.

Navedeni uvjet udaljenosti kao preduvjet za ostvarivanje utvrđene novčane naknade za smještaj izvan bolničke zdravstvene ustanove utvrđen je i za ostvarivanje prava na naknadu troškova prijevoza prilikom korištenja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja kako je to propisano člankom 49. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj 150/08. do 49/11.)

Radi ostvarivanja prava na naknadu troškova smještaja potrebno je ispuniti tiskanicu (Potvrda o boravku roditelja uz dijete na bolničkom liječenju – dostupno na Web stranici HZZO-a), a koju nakon završetka liječenja, popunjenu traženim podacima zdravstvena ustanova dostavlja u nadležni Područni ured ovog Zavoda, putem kojeg će se nakon obrade refundirati troškovi roditelju.

U slučajevima utvrđivanja statusa osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje po završetku redovitog školovanja po propisima Republike Hrvatske, a radi ujednačavanja postupanja u navedenim slučajevima, važno je znati.

Članak 10. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj: 150/08., 94/09., 153/09., 71/10., 139/10. i 49/11. – u daljnjem tekstu: Zakon) propisuje da djeca osiguranika iz članka 8. stavke 1. točke 2. Zakona (djeca – rođena u braku, izvan braka ili posvojena, pastorčad, te druga djeca bez roditelja, ako ih osiguranik uzdržava) zadržavaju status člana obitelji osiguranika i nakon navršene 18. godine života ako su na redovitom srednjem, odnosno visokom obrazovanju prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj, do kraja redovitog obrazovanja, odnosno najduže do navršene 26. godine života.

S obzirom da se upitnim pokazalo tumačenje završetka redovnog školovanja, potrebno je tumačiti isto kako slijedi.

Naime, prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj: 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10. i 90/11) učeniku srednje škole obrazovanje, u skladu s člankom 82., prestaje polaganjem državne mature, odnosno za učenike u strukovnim i umjetničkim programima izradom i obranom završnog rada. No, člankom 66. istog Zakona određeno je da učeniku srednje škole, status redovnog učenika prestaje istekom školske godine u kojoj je završio redovno školovanje, konkretno 31. kolovoza tekuće godine. Nadalje, redovni studenti dodiplomski studij završavaju izradom diplomskog rada i/ili polaganjem diplomskog ispita u skladu s odredbama statuta visokog učilišta, te time gube status studenata prema člancima 46. i 70. Zakona o visokim učilištima („Narodne novine“ broj: 96/93., 34/94., 21/95., 48/95., 26/96., 54/96., 59/96., 128/99., 14/00., 67/00., 94/00. i 129/00.).

S tim u vezi, potrebno je razlikovati prestanak srednjoškolskog obrazovanja, odnosno visokoškolskog obrazovanja s obzirom da se isti razlikuju na način da srednjoškolsko obrazovanje prestaje istekom školske godine u kojoj je učenik srednje škole završio srednjoškolsko obrazovanje (31. kolovoza), dok visokoškolsko obrazovanje prestaje izradom diplomskog rada i/ili polaganjem diplomskog ispita (što je za svakog studenta individualno).

Članak 14. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“ broj: 67/09., 116/09., 4/10., 13/10., 88/10., 131/10., 1/11.) propisuje da osigurana osoba kod koje su prestale okolnosti na osnovi kojih je stekla status osigurane osobe, gubi taj status danom prestanka tih okolnosti.

Člankom 13. Pravilnika o načinu prijavljivanja i odjavljivanja, te stjecanju statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", broj 31/07., 56/07., 96/07., 130/07., 33/08., 91/09., 4/10., 69/10., 1/11. i 48/11.) određeno je da osigurana osoba kod koje je došlo do prestanka okolnosti na osnovi kojih joj je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju prema jednoj od zakonskih osnova osiguranja, te joj s tim u vezi i prestaje status osigurane osobe po tom osnovu, zadržava prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja s tog osnova osiguranja još najdulje 30 dana od dana prestanka statusa osigurane osobe.

Prema članku 6. stavak 1. točka 12 f Zakona utvrđeno je da osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, koje nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi stječu status osigurane osobe ako se prijave Zavodu u roku 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj.

Znači, zaključno, **učenici srednjih škola** gube status redovnih učenika istekom školske godine u kojoj su završili redovno školovanje, konkretno 31. kolovoza. Tada trebaju biti odjavljeni sa prijašnje osnove osiguranja, no zadržavaju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja po odjavi iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja su im po tom statusu pripadala još 30 dana (znači, do 30. rujna). Nakon toga, ukoliko se ne prijave Zavodu na novu osnovu osiguranja više nemaju status u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Međutim, imaju mogućnost da se u roku od 90 dana od dana isteka školske godine u kojoj su završili redovno školovanje prijave Zavodu i ostvare status u obveznom zdravstvenom osiguranju bez obveze plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i to od dana kada su se u zadanom roku prijavili (najduže do 29. studenoga).

Redovnim studentima prestaje status redovnih studenata danom diplomiranja, kako je već obrazloženo, od kojeg moraju biti odjavljeni s prijašnjeg statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju, te ostvaruju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja još 30 dana po odjavi iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Nakon toga, u slučaju da se ne prijave na novu osnovu osiguranja više nemaju status u obveznom zdravstvenom osiguranju no i dalje imaju mogućnost da se prijave u roku od 90 dana od dana isteka akademske godine u kojoj su završili redovno školovanje da se prijave Zavodu i ostvare status u obveznom zdravstvenom osiguranju bez obveze plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i to od dana kada su se u zadanom roku prijavili (najkasnije do 29. prosinca). S tim u vezi, napominjemo, u skladu s člankom 80. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 46/07., 63/11.) da akademska godina počinje teći 1. listopada tekuće godine, a završava 30. rujna sljedeće godine.

Dakle, krajnji rok za prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje je:

- 29. studenoga za učenike srednjih škola, odnosno
- 29. prosinca za studente.

Približavanje Europskoj uniji

Na osnovi članka 20. stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine« broj 150/08., 94/09., 153/09., 71/10., 139/10. i 49/11.) i članka 26. Statuta Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine« broj 18/09., 33/10. i 8/11.) Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na 28. sjednici održanoj 14. prosinca 2011. godine, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, donijelo je:

PRAVILNIK O EUROPSKOJ KARTICI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se oblik i sadržaj, te uvjeti i način izdavanja europske kartice zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: EKZO) i Certifikata koji privremeno zamjenjuje europsku karticu zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: Certifikat).

Osnovom EKZO i Certifikata osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) ostvaruju, za vrijeme privremenog boravka na području država članica Europske unije (u daljnjem tekstu: EU), pravo na zdravstvene usluge koje su potrebne iz medicinskih razloga, uzimajući u obzir prirodu zdravstvenih usluga i očekivanu dužinu privremenog boravka u državama članicama EU.

Članak 2.

Certifikat iz članka 1. ovog Pravilnika je propisana tiskanica u papirnatom obliku koji u slučajevima navedenim u članku 10. ovog Pravilnika zamjenjuje EKZO.

Članak 3.

Izdavatelj i vlasnik EKZO-e i certifikata je Zavod.

SADRŽAJ I OBLIK EKZO

Članak 4.

EKZO izdaje Zavod kao zasebnu karticu, prema Odluci Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti (dalje: Administrativna komisija) oznake S1 od 12. lipnja 2009. godine o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja, a čiji su sadržaj i oblik propisani Odlukom Administrativne komisije oznake S2 od 12. lipnja 2009. godine o tehničkim specifikacijama Europske kartice zdravstvenog osiguranja.

Članak 5.

U skladu s Odlukom Administrativne komisije oznake S2 prednja strana (lice iskaznice) EKZO sadržava:

1. podatke o identifikacijskom broju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
2. podatke o osiguranoj osobi Zavoda
 - prezime i ime
 - OIB osigurane osobe
3. serijski broj iskaznice
4. datum valjanosti EKZO-e.

SADRŽAJ I OBLIK CERTIFIKATA

Članak 6.

Sadržaj i oblik Certifikata propisan je Odlukama Administrativne komisije broj S1 i S2 od 12. lipnja 2009. godine o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja i tehničkim specifikacijama Europske kartice zdravstvenog osiguranja i sadrži iste podatke kao EKZO utvrđene u članku 5. ovog Pravilnika.

IZDAVANJE I VRIJEDNOST EKZO-e I CERTIFIKATA

Članak 7.

EKZO izdaje područni ured Zavoda nadležan prema prebivalištu odnosno boravku osigurane osobe, na zahtjev osigurane osobe.

Osigurana osoba EKZO preuzima u nadležnom područnom uredu Zavoda ili joj se EKZO dostavlja poštom na naznačenu adresu, u pravilu u roku 8 radnih dana od dana zaprimljenog zahtjeva u nadležnom područnom uredu Zavoda.

Članak 8.

EKZO se izdaje za razdoblje od godinu dana.

Iznimno od stavka 1. ovog članka osiguranicima Zavoda izaslanim na privremeni rad u drugu državu članicu EU, EKZO se može izdati za cjelokupno razdoblje izaslanja.

Članovima uže obitelji osiguranika (bračni drug i djeca) koji s njim borave u drugoj državi članici EU u slučaju iz stavke 2. ovog članka EKZO se izdaje na isti rok kao i izaslanom osiguraniku.

Članak 9.

U slučaju da je osiguranoj osobi Zavoda u trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje EKZO-e utvrđen status osigurane osobe Zavoda na razdoblje kraće od godine dana, EKZO se izdaje samo za razdoblje za koje osoba ima utvrđen status osigurane osobe Zavoda.

Članak 10.

Certifikat je privremena zamjena za EKZO i izdaje se samo u hitnim slučajevima, i to:

– u slučaju krađe, gubitka EKZO-e ili u slučaju kada osigurana osoba Zavoda ostane bez EKZO-e zbog nekog drugog razloga (certifikat se izdaje do kraja razdoblja važenja izdane EKZO);

– u slučaju neočekivanog iznenadnog odlaska u inozemstvo (certifikat se izdaje za razdoblje boravka u određenoj državi);

– u slučajevima kada je iz evidencije Zavoda očigledno da osigurana osoba ima pravo na zdravstveno osiguranje kraće od 30 dana (certifikat vrijedi do isteka osiguranja).

Certifikat osiguranoj osobi izdaje nadležni područni ured Zavoda iz članka 7. ovog Pravilnika, odmah po zaprimljenom zahtjevu, s važenjem od jednog do najviše 90 dana.

Članak 11.

Za izdavanje EKZO-e i Certifikata, Zavod koristi podatke iz službenih evidencija Zavoda o osiguranim osobama.

Zavod vodi cjelovitu evidenciju zatraženih i izdanih EKZO i certifikata.

Članak 12.

EKZO vrijedi od datuma izdavanja do datuma navedenog na EKZO-i.

TROŠKOVI IZDAVANJA EKZO I CERTIFIKATA

Članak 13.

Osigurana osoba ne snosi troškove izdavanja EKZO-e i Certifikata.

Osigurana osoba može zatražiti izdavanje nove EKZO-e u roku 30 kalendarskih dana prije isteka njezine valjanosti.

ODGOVORNOST

Članak 14.

Za zlouporabu ili neopravdanu uporabu EKZO-e odnosno Certifikata ili postupanje koje je suprotno ovom Pravilniku, pružatelji zdravstvenih usluga, korisnici EKZO-e te druge osobe podliježu odgovornosti za štetu prema općim propisima o naknadi štete.

Osigurana osoba Zavoda, u slučaju gubitka statusa zdravstveno osigurane osobe Zavoda, ne smije koristiti EKZO, te ju je obvezna vratiti Zavodu u roku od najviše 30 dana.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Ovaj Pravilnik objavljuje se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. srpnja 2013. godine.

Priredile: **Veronika Laušin**, dr. med. i
Martina Furlan, dipl. iur.

Nategnuće mišića i tetiva te uganuće zgloba

U stajanju i hodaњу stopalo djeluje kao prijenosnik snage. Uporišna i okretajna točka je pri tome skočni zglob. Ali to funkcionira samo ako tetive, sveze i zglobna čašica besprijekorno vode i osiguravaju pokrete. Puknuće ili samo nategnuće značajne veze odmah oslabi čitav sustav. Posljedice su prilično neugodne. Mnogi čitatelji znaju iz iskustva da otečeni zglob svaki korak pretvara u mučenje.

Zanimljivo je da usprkos brojnim svezama i tetivama u području stopala skočnog zgloba preko 95% ozljeda nastaje uvijek ponovno na istim tipičnim mjestima. Iz toga bi se moglo zaključiti da to olakšava liječničku dijagnozu. Na žalost, nije tako. Ono što bolesnik smatra vrlo bolnim uganućem, za liječnika je pravi dijagnostički izazov. Točno utvrđivanje ozljede sveza, uz ozljedu zgloba ili ne, nije tako jednostavno. Medicina još i danas o tome raspravlja.

Svako nehotično savijanje, nekontrolirano, prekomjerno savijanje, istezanje ili okretanje može uzrokovati nategnuće ili napuknuće sustava čašice i sveza: na stopalu podvijanjem, na koljenu okretanjem potkoljenice, na ručnom zglavku padom na ispruženu ruku, u laktu naglim i prejakim istezanjem. Ali najčešće je uganuće skočnog zgloba. Distorzije, tj. uganuća s nategnućem sustava čašice i sveza, spadaju u tipične sportske ozljede. U amatera su češće nego u dobro izvježbanih sportaša, a i u njih su brojnije za vrijeme treninga nego za vrijeme utakmice. Vjerojatno je to povezano s različitom koncentracijom. U osoba koje se sportom bave u slobodno vrijeme, ozljede nastaju obično za vrijeme trčanja, nogometa, bedmintona, planinarenja, skijanja i gimnastičkih vježbi. U biciklizmu, boksu i plivanju uganuće skočnog zgloba rjeđa je pojava.

Razumljivo je da uganuća i nategnuća nisu isključiva pojava u sportu. Česta su i u osoba koje obično tvrde da imaju »slabe skočne zglobove« i koje su se pomirile sa stalnim osjećajem nesigurnosti u području skočnog zgloba. Statistika potvrđuje da je nakon ozljede u tom području prilično velika opasnost ponovne ozljede istog zgloba.

Uzroci ozljeda su raznoliki, ali ih valja utvrditi u pojedinom slučaju da bi se uspješnije sprečavale buduće ozljede. Opasnosti koje čovjek poznaje uvijek ga manje ugrožavaju.

Proučavanje uzroka. Već je odavno poznato da neprikladna obuća povećava sklonost uganuća skočnog zgloba. Tipični uzrok je previsoka peta (viša od 8 cm), a obično je kombinirana s vrlo malom površinom koja dodiruje tlo. Takva građa cipela — koja je namijenjena samo očima muškarca, za nošenje cipele nisu ugodne — nesigurna je čak i na ravnom parketu, i stopalo se često izvrcē, većinom na vanjsku stranu. Pogrešan korak popraćen je nategnućem sveza na vanjskoj strani skočnog zgloba.

Ali ni moderna sportska obuća nije u svakom slučaju i u svakoj situaciji tako udobna i sigurna kako se to općenito misli. Ako je potplat (đon) uzak i visok, kod nagle promjene pravca u trčanju ili kod doskoka katkad se pretvara u opasnu polugu koja pogoduje izvrtanju na vanjski rub stopala. Nerijetko popucaju i vanjske skočne sveze. Takve nehotične ozljede sprečavaju se stručnim savjetovanjem o najprikladnijoj, posebnoj vrsti sporta prilagođenoj obući.

Kod bavljenja sportom u slobodno vrijeme mnoge bi se nezgode izbjegle »zagrijavanjem« prije sportske aktivnosti. Nedovoljno prokrvljen zglobni sustav nije dovoljno gibak da bi podnio pojačano opterećenje. Sveze i tetive su osobito ugrožene ozljedama ako nema dostatne pripreme za hladnog i vlažnog vremena.

Druga vrsta opasnosti nastaje kad se bavljenje sportom produži unatoč umoru ili čak iscrpljenju. Na neravnom sportskom tlu ili »preko drvla i kamenja« uskoro će oslabiti mišićna snaga za sigurno vođenje skočnih zglobova, osobito ako osoba nije dovoljno uvježbana. Mlađi sportaši često precjenjuju svoje znanje i ne obaziru se na umor. Tako se lako preoptereći prirodna gipkost sveza i tetiva.

Opasnost od ozljeđivanja postoji i kad se nakon duže pauze želi neizvježbano tijelo razgibati s neuobičajeno velikim počet-

nim opterećenjem. To loše djeluje na tijelo općenito i posebno na skočne sveze. Često je dovoljan jedan pogrešan pokret, poskliznuće ili trenutak nepažnje da se istegnu skočne sveze. Nedovoljno uvježbane osobe ne smiju prebrzo pojačavati opterećenje vježbanjem. Treba ju izbjegavati i neredovito ili jako intenzivno vježbanje. To vrijedi i za bivše sportaše kojima se ne preporučuje da nakon dužeg neigranja odmah nastoje postići prijašnje sposobnosti.

Sport u slobodnom vremenu je lijek koji jača tijelo i čini ga otpornijim na bolesti. Ali svaki lijek uzima se samo u određenoj količini. Pogrešno je mišljenje da »mnogo koristi mnogo«, bilo da se radi o yogi, dijeti ili samo o trčanju nakon dužeg nevježbanja. Stoga se razumno ponaša svatko tko sportske propuste od više godina ne nastoji nadoknaditi odjednom. Tko to ipak pokuša, ugrožava tetive i zglobove, ali jednako i srce i krvotok.

Ukratko rečeno, u svakom je slučaju bolje da se sportskim aktivnostima počne polagano, da se vježba redovito i da se učinak povećava postupno. To najbolje jača i skočne zglobove.

Prva pomoć kod nategnuća i uganuća

Ispravno:

— Hladni oblozi (voda, led u kockama, alkohol) mijenjaju se svake tri minute.

— Zavoј pod pritiskom, manje elastičan i samoljepljiv, bez vezanja.

— Ako je ikako moguće, hladnoćom nastaviti i preko zavoja (npr. kockicama leda zavijenim u maramicu).

Neispravno:

— Primjena topline na svježju ozljedu.

— Vlažni oblozi uz primjenu plastične folije.

— Zavoјi koji stežu krvne žile. To se pažnja po poplavljenim nožnim prstima.

— Masaže bilo kakve vrste.

— Primjena masti koje sprečavaju zgrušavanje krvi ili koje pojačavaju prokrvljenje.

Prof. dr. W. Arendt

Sprečavanje prehlade

Vrijeme prehlade traje zapravo čitavu godinu. No »glavna sezona« je hladnije vrijeme i promijenjivo vrijeme od jeseni do proljeća. U to vrijeme praktički se svuda oko nas kiše i kašlje. Gripu i manje teške gripozne zaraze uzrokuju virusi, pa su ta stanja zarazna.

No lako je zapaziti da ne obole svi ljudi usprkos jednakoj mogućnosti za zarazu. Neki kao da su zaštićeni nevidljivim zidom od napada virusa, a u drugih kao da su vrata otvorena uljezima.

Razlog različite otpornosti — uostalom ne samo na prehladu — valja tražiti u obrambenom sustavu pojedinca ili, kako medicinari kažu, u imunološkom sustavu. Zadatak mu je da sve nepoželjne uzročnike bolesti, npr. viruse, bakterije i druge opasne tvari, što brže otkrije i učini neopasnim.

Taj proces odvija se u našem tijelu neprestance i redovito, po milijun puta. Nije čudo da je obrana teško opterećena, a katkad i preopterećena. Njezina snaga slabi i s godinama života, a time se povećavaju izgledi za uzročnike bolesti da

provedu svoje namjere. Stariji čovjek se brže prehladi i uopće češće obolijeva.

Obrambeni sustav koji dobro funkcionira, lako se obračunava s uljezima. A i svatko može nešto poduzeti da učini tijelo otpornijim, po mogućnosti sve do u starost. Tu spada jačanje otpornosti tijela na promjene temperature, pa tijelo postaje manje osjetljivo na pothlađivanje. Treba dovoljno spavati, živjeti zdravo, izbjegavati stresove i uzimati hranu bogatu vitaminima, prvenstveno vitaminima A, C i E.

(dr. N. G.)

Iz časopisa »Naše zdravlje br. 11–12/1988.

Piše: **Biserka Budigam, prof.**

Nekoliko dana pada snijeg. Kažu da će se sibirске temperature osjetiti i »nešto južnije« od Sibira. I dok smo slušali

prognoze smješkali smo se (a neki su se i grohotom smijali), posebice oni mlađi koji i nisu doživjeli žešću zimu. Jako stari (npr. kao moja mama koja je navršila 97. godinu!), sjećali su se nešto hladnijih zima u svojoj mladosti. Priča još uvijek počinje: »U neko davno vrijeme kad sam ja bila još mlada...« I tako ispriča moja mama kako su ona i njezin mlađi brat jednom zapali u visoki snježni zapuh i morao je doći njihov očuh sa starijom braćom da ih izvuku. Sreća je bila što je to bilo blizu kuće, a nisu došli i na vrijeme kući pa su ih poslali tražiti. Pričala je još i o mnogim doživljajima kad nisu išli u školu i po mjesec dana i sl. Sada su njene priče postale opet jako aktualne i zanimljive. Počeli su i ovi naši mlađi vjerovati u njih. Naime ovih smo dana nakon dugo vremena, po nekoliko puta na dan slušali »izvanredne vijesti« koje su govorile kao o posebno teškoj situaciji koja je snašla upravo naše južne krajeve, obalu i njezino zaleđe. Nismo bili spremni vjerovati da nas nešto može iznenaditi. Naročito je bilo problema upravo s nama, starijim osobama.

Djelomično i sami doprinosimo, svojim propustima, nepažnjom ili nepripremljenošću za drugačije oblike ponašanja nego što ih doživljavamo u posljednjih tridesetak i više godina. Optimizam pamćenja (sjećanje samo na lijepe i poželjne doživljaje) možda nam je djelomično zamutio da možda ipak povjerujemo u mogućnosti da neće proći sve idealno. Osim toga, mislimo možemo mi i teže situacije proživjeti, imamo mi još uvijek dovoljno snage (nataložila se više u našem sjećanju nego u stvarnosti!) jer bilo je i gorih vremena pa smo dobro prošli.

Zima, zima — e pa što je...

I tako idemo van po novine. Jao odmah, nakon par koraka (naravno sigurnih) tres o tlo. Hladno, zaleđeno, tvrdo i ne možemo ustati. Prođe nekoliko mlađih osoba, žure, ne obaziru se na naše pokušaje da ustane-mo, promrmljaju nešto kao: »Kam te vrag nosi po tom vremenu kad ne moraš nikam iti...« Uz najbolju volju ne možete ustati i onda se ipak smiluje nekoliko starijih pridošlica i zaključuje da je najbolje pozvati hitnu pomoć. I tako uz zvuk sirene dovezu vas u traumatu i onda polako počinje boljeti noga ili ruka, ukratko sve dok čekate na snimanje, na očitavanje slike i onda put u gipsaonu. Oko vas sve puno ljudi koji stenju, plaču, viču.

A je li vam je sve to skupa trebalo? I nije!

Da ne završimo kao osoba s početka priče, sada ću, evo, pokušati ozbiljno razmotriti stanje.

Svi priručnici za poboljšanje života starijih ljudi preporučuju svakodnevnu šetnju, ali ona nas može dovesti u opasnost. Istraživanja su utvrdila da su prometne nesreće u kojima stradavaju ljudi iznad 65 godina starosti među najčešćim uzrocima njihovih ozljeda. Preporučljivo je i da svakodnevne potrebe obavljate hodajući. Ako šetate ili hodate gradom, ne izlazite ako ste umorni, hodajte po pločniku i manje po prometnim ulicama. Koristite lagane cipele s gumenim potplatom i odjeću prikladnu vremenu. Pazite na motorna vozila koja se kreću pored vas i ne prelazite ulicu na neoznačenom pješačkom prijelazu. Uzmite si dovoljno vremena da bez žurbe obavite sve predviđeno. Slušajte prognozu i vjerujte upozorenjima. Kod kuće imajte najnužnije zalihe hrane, za nekoliko dana, a lijekove osigurajte ranije, nikada ne čekajte posljednji dan da ostanete bez nužne terapije. Ovo su neki savjeti za one koji su još uvijek pokretni i žive relativno samostalno.

Specifični problemi vezani su uz vaše zdravstveno stanje. Bolesnici sa srčanim tegobama i problemima krvožilnog sustava, te teže pokretljivi isto tako moraju biti svjesni mogućnosti

pogoršanja stanja uslijed niskih temperatura i bez velike potrebe i nužde bolje je možda da ne izlaze.

Ukoliko ste osoba koja treba pomoć drugih i ako živite sami, osigurajte barem telefonski kontakt s njima da ne zapadnete u stanje panike. Sve, i još mnoge detalje, morate sami predvidjeti u slučaju nekih nepredvidivih stanja. Svaka osoba ima svoje specifične potrebe koje mora uskladiti s drugima, bili oni članovi njezina kućanstva ili druge osobe ili službe koje joj mogu pomoći u slučaju potrebe.

Naročito me se dojmio poziv ministra zdravlja dr. Ostojića koji je u povodu ovih sadašnjih događanja vezanih uz vremenske prilike u zaleđu Splita pozvao sve da im osiguraju pomoć, ali je i građane podsjetio da se uključe i neka posjete svoje starije prijatelje i sugrađane. Lijepo je kad vlast pokaže i malo ljudsko lice.

Osobno često pozivam prijatelje i ljude dobre volje da pomognu drugima u nevolji. Isto tako mnoge su udruge pokazale i suosjećanje s onima koji su nekim čudnim putovima prisiljeni živjeti na ulici, bez topline vlastitog doma. Sakupite, osobito sada zimsku odjeću i obuću i odnesite je u neki Caritasov ili slični centar, jer sada to treba, a ne u proljeće kad budete redovno čistili svoje ormare i rješavali se suvišnih predmeta. I nemojte zaboraviti prosjaka. Zaustavite se, pogledajte ga i ako procijenite da je doista u potrebi, darujte mu neki novčić. Nazovite prijatelje ili starije rođake, susjede i pitajte ih kako su i trebaju li što!

Ako imate malo više vremena i ako ste u mogućnosti, javite se možda i kojoj udruzi da u njoj odradite volonterski sat.

I ne zaboravite pokazati više ljubavi i unijeti više topline u ljudska srca i do-move u ovo hladno vrijeme. Bez obveze, naravno. I ne zaboravite da vaša ljubav počinje tamo gdje prestaje za nešto biti vaša obaveza. Vaša ljubav za drugoga. Budite dobri ljudi, s više srca i topline.

Sindikata umirovljenika Hrvatske reagirao je 30. siječnja 2012. priopćenjem zbog toga što je Hrvatska pala na dno ljestvice mirovina u Europskoj uniji

Predsjedništvo Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) pozdravlja odluku Sabora Republike Hrvatske o ukidanju povlaštenih mirovina, kojom će zatupnici, suci Ustavnog suda i glavni državni revizor ubuduće ostvarivati mirovine prema općem propisu, odnosno Zakonu o mirovinskom osiguranju, čime je ograničena i najviša mirovina. SUH očekuje da će posao biti dovršen do kraja kako bi se svi državni dužnosnici preselili u opći mirovinski sustav te ostvarivali mirovine temeljem rada i uplaćenih doprinosa, čime bi dijelili sudbinu svih građana Hrvatske. Tražimo sustav jednak za sve, pa i za predsjednika Republike, utoliko više što većina europskih zemalja ne poznaje povlaštene mirovine.

Međutim, Hrvatska trenutno ima oko 170.000 umirovljenika iz 13 skupina građana koji ostvaruju mirovine i mirovinska primanja pod povoljnim uvjetima i posebnih propisima, a konzumiraju čak 20 posto ukupne mirovinske potrošnje. SUH zahtijeva potpuno izdvajanje svih posebnih mirovinskih prava iz sustava međugeneracijske solidarnosti, držeći da takva davanja i beneficije trebaju biti financirane

direktno iz javnog proračuna. To je zasigurno preduvjet za buduću održivost mirovinskog sustava.

Predsjedništvo SUH-a naglašava da temelj hrvatskog mirovinskog modela treba ostati javni i obvezatan prvi stup međugeneracijske solidarnosti, u formi obvezatnih doprinosa uplaćenih od strane poslodavaca i radnika, a drugi stup obvezatne mirovinske kapitalizirane štednje treba dubinski reformirati, jer se pokazao lošim i dokinut je ili reformiran u svim europskim zemljama u kojima je uveden. SUH stoga zabrinjavaju povremene naznake da bi se doprinosi za drugi stup mogli povećati bez takve reforme ili čak na račun umanjivanja doprinosa za prvi stup. Upravo oni koji budu

umirovljeni temeljem postojećeg modela drugog stupa, imat će sve niže mirovine.

Naposljetku, Predsjedništvo Sindikata umirovljenika Hrvatske upozorava da prosječna mirovina ubrzo pada (2151 kuna!) te je udjel prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći došao na samo 37,9 posto, dok je udjel u prosječnoj bruto plaći skliznuo na 26,45 posto, čime je Hrvatska pala na dno europske ljestvice. Siromaštvo hrvatskih umirovljenika postaje zabrinjavajuće i u okvirima Europske unije, jer u zonu ugroženosti ulazi više od 60 posto umirovljenika koji imaju primanja niža od 60 posto medijana plaće, odnosno niža od 2700,00 kuna. **Redovito usklađivanje mirovina prema plaćama (i eventualno prema rastu troškova života — ako se ne bilježi rast plaća u određenom razdoblju), te uvođenje modela minimalne mirovine, uz spomenutu reformu drugog mirovinskog stupa, mogu donekle jamčiti obranu umirovljenika od potonuća u potpuno siromaštvo.**

Matija Voščun,
v.d. predsjednika SUH-a

Koordinacija umirovljeničkih udruga zahtijeva od ministra financija pravedno povećanje neoporezivog dijela mirovina

Gospodine ministre, Koordinacija umirovljeničkih udruga koja okuplja preko 450.000 umirovljenika, na svojoj sjednici od 31. siječnja o.g., a povodom odluke Vlade da poveća iznos neoporezivog dijela plaća, zaključila je da Vam se obrati s prijedlogom da se istodobno poveća i neoporezivi dio mirovina.

Pri tom bi bilo potrebno da se odnos neoporezivih plaća i mirovina (sada 1:1,66) vrati na prvobitni odnos 1:2, koji je bio određen još u 1998. i to ne kao neka socijalna pogodnost nego kao nadoknada umirovljenicima zbog činjenice da su im mirovine bile dvostruko oporezovane sve do 1994. prvo na plaće u kojima je bio i

doprinos za mirovine a zatim ponovno na same mirovine (vidjeti: Ministarstvo financija — Porezna uprava — Središnji ured, Ur .broj: 513-07/98-2 od 22. listopada 1998. godine).

Zagreb, 2. veljače 2012.

Mira Nikolić,
predsjednica Koordinacije

Život nam je težak, ali ustrajte u ostvarivanju socijalne pravde u našoj državi — poručilo je predsjedniku Vlade Republike Hrvatske Povjereništvo Sindikata umirovljenika Dubrovačko–neretvanske županije

Poštovani gospodine premijeru, Povjereništvo Sindikata umirovljenika Dubrovačko–neretvanske županije smatra, kao i mnogi drugi, da nam se ne piše dobro. Bivša vlast naprosto nije provela ključne reforme i zato će standard građana i dalje padati.

Divimo se stoga Vašem optimizmu i podržavamo odlučnost kojom ste krenuli na daljnje stezanje kaiša (remana), samo kako?

Već sada prosječna plaća pokriva ispod 80 posto najosnovnijih troškova četveročlane obitelji. Mirovine su bijedne, mlade obitelji ne mogu doći do stana, zdravlje i školovanje je skupo. Posla nema, privatni sektor je u kolapsu, nelikvidnost je ogromna, zadušeni smo preko glave, a u tom općem siromaštvu još su sretni oni koji plaću ili mirovinu uopće imaju.

No, mnogi naši ljudi koji generalno teško žive, ipak će reći da je siromaštvo širokih slojeva stanovništva znatno manji problem od nemoralnosti koja je razjeo hrvatsko društvo poput invazivnog karcinoma.

Uzore ponašanja u Hrvatskoj nemoguće se naći u kabinetima vlasti

koja je proteklih godina natukla stotine grabežnih afera, krala, lagala i manipulirala.

Pokazali su nam kako se suradnici i dojučerašnji veliki prijatelji na visokim funkcijama odriču jedni drugih brže nego što putuje svjetlost. Vidjeli smo kako jedno rade, a drugo govore, kako se hladnokrvno međusobno utapaju i kako se položaji dijele po partijskom ključu.

Državna politika korumpirala je masu pijuna na nižim razinama i u privatnom poduzetništvu. Visoki sport postao je leglo prljavština. Čak su se i djeca u školama »prirodno« podijelila na lijepo obučene i sirotinjski obučene.

Hrvatske mase su paralizirane malodušjem jer su im elite poslale razornu poruku da vrijedi samo onaj koji ima, bez obzira kako je do svog bogatstva došao. Stigli smo dotle da svatko gleda svoja posla ne bi li sačuvao tu crkavicu s kojom raspolaže, ubijene su solidarnost i otvorena kritika. Ovo stanje zove se moralno dno.

Siromaštvo je teško, ali kad ljudi nemaju mjesta gdje će pogledati da

vide čast i poštenje, to je bolno i razorno. Mi smo umirovljenici, masa sirotinje, ucijenjene golom egzistencijom, bez ikakve pomoći.

Budući da ćemo i dalje živjeti u bijedi, jer ništa se ne može preko noći, odmah učinite oštre rezove u svim oblastima našega društva, bez straha i političkih kalkulacija.

U prvom redu, odmah srežite mirovine, ne samo političarima i akademikima nego i drugoj kasti — mnoštvu povlaštenih skupina čije su »mirovine« stečene neradom.

Za povlaštene mirovine godišnje se izdvaja sedam milijarda kuna, a Svjetska banka traži hitne rezove, bez milosti.

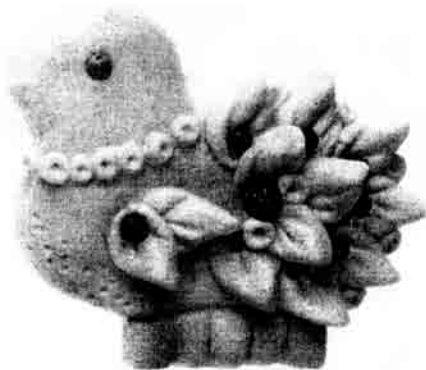
A što je s plaćama tzv. »političke elite«, koje plaće su sami sebi odredili i to odmah nakon prolivene krvi najboljih sinova i kćeri naše domovine?

Konačno, poštovani premijeru, opušteni i s puno vjere u sadašnju vlast, očekujemo brži zaokret za dobrobit svih građana Hrvatske.

Ivan Sršen, dipl. pravnik, županijski povjerenik

PODLISTAK

Jezikoslovna crtica u povodu Međunarodnog dana žena »Što je čiklit«?

Tjesteni izdjelak Isolde Kiskalt

Mnoge starije odobe, naročito ženske, prilično vremena provode u čitanju. Njihov je izbor štiva različit, a među njima su i djela pisana ženskom rukom, nazvana žensko pismo ili ženska književnost. No, osim tih naziva nastao je naziv »čiklit«. »Čiklit« je riječ složena od dviju engleskih riječi — »čik« (chick) — pilence i prvoga sloga od »literature« — književnost. U doslovnom prijevodu naziv bi glasio »pileća

književnost«. Prihvatljiv bi mogao biti samo kao nadimak — inače zvuči posprdno, omalovažavajuće. Podsjeća na malen »pileći mozak« slabih sposobnosti, a ženu označuje kao mušku miljenicu, kao »pilence«, ne kao samostojnu osobu.

Takvim se nazivom obezvrijeđuje ženska književnost te ga valja izbjegavati.

Kornelija Šarinić, prof.

Dvadeseta obljetnica Sindikata umirovljenika Hrvatske

rovljenika i starijih osoba na isti dan i to **18. listopada 2012.** godine. Potrebno je obaviti opsežne pripreme, primjerice: osigurati odgovarajući prostor — dvoranu, prigodne sadržaje, utvrditi broj sudionika kao i sve potrebne detalje te osigurati sredstva, odnosno utvrditi način financiranja budući da se radi o aktivnostima koje središnjica nije u mogućnosti financirati iz postojećeg priljeva sredstava.

Predložio je imenovanje radne grupe za obilježavanje 20. obljetnice SUH-a koja će izraditi Program obilježavanja s troškovnikom.

Nakon rasprave usvojeni su sljedeći zaključci:

1. Predsjedništvo načelno podržava idejni prijedlog projekta obilježavanja 20. obljetnice SUH-a te načelno prihvaća način financiranja po ključu raspodjele na podružnice, županije i središnjicu SUH-a.

2. Imenuje se radna grupa za obilježavanje 20. obljetnice SUH-a u sastavu: M. Čavkić, koordinatorica, te članovi: N. Kustić, J. Ivanković, I. Nahtigal, S. Čabrac, B. Budigam, T. Franković.

3. Radna grupa će izraditi Program obilježavanja 20. obljetnice i 12. Skupštine SUH-a s troškovnikom koji će se članovima Predsjedništva poslati s pozivom za redovnu sjednicu u veljači/23. veljače/ kako bi Predsjedništvo raspravilo o prijedlogu i donijelo zaključke o načinu obilježavanja i osiguranju potrebnih sredstava za izvođenje programom utvrđene aktivnosti.

Na istoj je sjednici razmatrano stanje u informativnoj djelatnosti SUH-a: o glasilu SUH, koje uglavnom, na temelju ugovora o poslovnoj suradnji s HZMO i HZZO te objavom povremenih oglasa HPB i drugih

subjekata te prodaje glasila podmiruje troškove tiskanja; o press clippingu, čiji su troškovi izradbe gotovo zanemarivi; te o SUH-ovoj web stranici koja se uhadava.

Poslije rasprave usvojeni su sljedeći zaključci:

1. Predsjedništvo je primilo na znanje podneseno izlaganje u vezi s glasilom SUH te obavijesti o troškovima web stranice i pressclipping.

Nije dovedena u pitanje potreba pojedinih oblika informiranja nego njihovo unapređenje, analiza sadržaja, ocjena što je SUH-u potrebno i što SUH može financirati.

2. Radi potrebe unapređenja informativnih sadržaja, odnosno racionalizacije sredstava, za iduću sjednicu će se pripremiti prijedlog koji će Predsjedništvo raspraviti i usvojiti odgovarajuće zaključke.

3. Za pripremu prijedloga — podloge za raspravu zaduženi su N. Kustić i Z. Toplak.

Nakon podnesene informacije o ugovorima sklopljenim između SUH-a i nekih prodavaonica te uslužnih radionica radi nabave jeftinijih proizvoda i ostvarivanju usluga te rasprave, Predsjedništvo GO SUH-a prihvatilo je sljedeće zaključke:

1. U kratkom roku dovršiti potrebne poslove vezane uz sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji.

2. Nakon toga treba izraditi informaciju za potrebe članstva o sklopljenim ugovorima i uvjetima korištenja povlastica pri kupnji robe i ostvarivanja usluga koja će se dostaviti u podružnice i objaviti na odgovarajući način.

Z. T. i N. K.

Pošto je na 31. sjednici Predsjedništva Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske (GO SUH-a) u prosincu 2011. utvrđeno da se u 2012. godini navršava 20. obljetnica od osnutka Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) i da ju treba dostojno obilježiti, ustanovljeno je da za tu svrhu središnjica SUH-a ne raspolaže financijskim sredstvima te da bi ih trebalo namiriti od uplate članarinskih priloga i dodatnim prikupljanjem tako da u tome sudjeluju svi članovi SUH-a.

Isto je tako konstatirano da u 2012. godini treba održati redovnu izbornu Skupštinu SUH-a pa ove dvije akcije treba objediniti i ostvariti ih u listopadu ove godine uz obilježavanje Dana SUH-a koji se poklapa s Međunarodnim danom starijih osoba.

Na 32. sjednici Predsjedništva GO SUH-a, 26. siječnja 2012. godine, **Matija Voščun**, v. d. predsjednika SUH-a, izložio je idejni prijedlog obilježavanja 20. obljetnice SUH-a i održavanje 12. redovne Skupštine SUH-a te u tu svrhu osnivanja Fonda solidarnosti. Predložio je da se ovi za SUH važni datumi obilježe na povodu Dana SUH-a i Međunarodnog dana umi-

Nastavak s 4. str.

rovske umirovljenici podržavaju EU« u Puli u organizaciji Županijskog povjereništva SUH-a za Istarsku županiju. U nazočnosti oko 120 sindikalnih povjerenika u Domu hrvatskih branitelja, kvalitetni uvođi talijanskih kolega **Renate Bagatin** i **Livia Melgarija** i **Lucianna Del Rossa**, te **Jasne Petrović** u ime Međunarodnog odbora SUH-a i FERPA-e, obogaćeni istupom **Slobodana Kapora**, teritorijalnog povjerenika za Istarsku županiju SSSH i zaključnim riječima **Vladimira Buršića**, županijskog povjerenika i potpredsjednika SUH-a pobudili su živahnu raspravu. Mnoštvo medija sigurno je pomoglo da se poruke ovoga skupa prošire u javnost. Ugledni gosti **Erik Lukšić**, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Pule, predstavnici Upravnog odjela za međunarodnu suradnju i europske integracije Istarske županije, **Bruno Stermotić**, predsjednik Zajednice udruga Istarske župani-

je itd., najodgovornije osobe iz Predsjedništva svih deset podružnica SUH-a Istarske županije i najodgovornije osobe iz Odbora svih 20 ogranaka (u okviru podružnice Pula i podružnice Medulin), odnosno ukupno 105 članova SUH-a, postavljali su mnoga aktualna pitanja i prijedloge: Do kada će umirovljenici (s malo većim mirovinama) plaćati porez za zdravstvo? Da se sve povlaštene mirovine izuzmu iz fonda međugeneracijske solidarnosti! Da se mirovine usklađuju (onaj dio) na bazi troškova života ne svih proizvoda nego samo onih koje troše umirovljenici — umirovljenička košarica itd. Osobito je bilo dirljivo kad je na kraju okruglog stola stigao doajen sindikalnog umirovljeničkog pokreta u Istri i Hrvatskoj **Ljubo Šergo** koji je uzeo mikrofon te pozvao sve svoje kolege da biraju bolje — Europku uniju.

SINDIKAT UMIROVLJENIKA HRVATSKE

UTEMELJEN 1992.

POZIVA

sve radnice i radnike, namještenice i namještenike da nakon umirovljenja nastave svoje sindikalno članstvo u

SINDIKATU UMIROVLJENIKA HRVATSKE

koji ove godine obilježava 20. obljetnicu svoga djelovanja te promptno i učinkovito, u suradnji sa sindikatima aktivnih radnika i namještenika i s drugim umirovljeničkim udrugama, zastupa interese svoga članstva u skladu s odredbom stavka 1. članka 1. svoga STATUTA:

»SINDIKAT UMIROVLJENIKA HRVATSKE (dalje u tekstu: SUH) je dobrovoljna ne-stranačka, interesna i humanitarna udruga od šireg društvenog interesa koja okuplja umirovljenike Republike Hrvatske i zalaže se u okviru Ustava i zakona za ostvarivanje svih njihovih prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja stečenih na temelju rada i uplaćenih doprinosa osiguranja, te drugih njihovih socijalnih prava i interesa.«

SUH je član Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) i Koordinacije umirovljeničkih udruga te Europske federacije umirovljenika i drugih starijih osoba (FERPA).

SUH u duhu međuljudske solidarnosti i uzajamnosti osposobljava svoje članstvo za volontersku djelatnost radi pomaganja najpotrebitijima.

SUH svojim djelovanjem promiče civilno društvo, tj. građansko demokratsko društvo pravnog poretka, zakona i građanskih sloboda s nezavisnim institucijama koje štite građanska i ljudska prava i jednakopravnost svih građana.

SUH se zalaže za afirmaciju socijalne pravde, za život dostojan čovjeka za sve ljude, posebno za socijalnu sigurnost starijih i nemoćnih osoba, za uspostavu učinkovite međugeneracijske i svake durge solidarnosti među ljudima u skladu s europskim modelom socijalne zaštite, za prevlast humanog postupka u rješavanju društvene problematike, a nasuprot dominirajućoj ulozi liberalnog kapitalizma ili totalitarizma koji jednako uništavaju ljudsko dostojanstvo.

**Više o SUH-u u glasilu SUH!
Preplatite se na glasilo, čitajte ga, pišite za SUH, postanite SUH-ov suradnik, suradnica.**